

HØRING TIL FORSKRIFT MED ØKT KOMMUNALT OPPGAVE- OG FINANSIERINGSANSVAR FOR BARNEVERNET

NOBO viser til utsendt høring av 22.05.15 med frist til 18. juni 2015. NOBO vil med dette gi sine merknader til forskriften:

Generelt mener vi forslaget imøtekommer kommunenes forventninger til en endring i oppgavedelingen og gir et tydelig mandat for forsøkskommunene. Samtidig gjenstår det noen uklarheter vedrørende forholdet mellom Bufetat og forsøkskommunene. Den vesentlige innvendingen er likevel at forskriften ikke klargjør hvilke økonomiske rammebetingelser forsøkskommunene vil kunne få. Vi vil kommentere de ulike paragrafer med tilhørende merknader:

§4: Fosterhjem

NOBO konstaterer at forsøkskommunene får totalansvar for bistand, rekruttering og opplæring (Pride) på fosterhjemsområdet, samt får hele bistandsansvaret. Forskriften §2 dekker det samme. Av merknaden framgår det at forsøkskommunen kan "henvende seg til Bufetat" ved behov, men disse har ingen bistandsplikt. Slik vi leser merknadene vil et slikt samarbeid være tuftet på rene markedsmessige betingelser. Dette er ikke sagt eksplisitt og premisset for sak til sak- samarbeid mellom Bufetat og forsøkskommunene bør avklares. Vi forutsetter at opplæringsmateriell knyttet Pride blir gjort tilgjengelig for forsøkskommunene.

§5: Institusjoner

Slik NOBO leser forslaget vil forsøkskommunene få bistandsplikt for alle institusjonsplasser, med unntak for 4-24/4-26 plasseringer. Med dette følger fullt betalingsansvar for disse tiltakene. Samtidig opprettholdes (§5-1) Bufetats ansvar for å etablere og drive slike institusjoner, samt §5-8 å godkjenne og kvalitetssikre private og ideelle institusjoner. Ved kjøp fra private institusjoner gis forsøkskommunene adgang til å bruke Bufetats avtaler. Det er bra og vil være særlig viktig for små forsøkskommuner. Kommunen kan også kjøpe plass fra en institusjon som er godkjent, men som ikke har rammeavtale med Bufetat. Det er grunn til å anta at disse vil koste mer.

NOBO mener at det ikke er tilstrekkelig avklart hvordan kommunens bistandsplikt skal avveies mot Bufetats ansvar for å drive en forsvarlig tiltakskjede både mht volum og kvalitet.

NOBO vil peke på at det kan oppstå en konflikt mellom forsøkskommunenes plikt til å gi tiltak opp mot Bufetats ansvar for å ha en forsvarlig tiltakskjede. Dette forsterkes ved at dagens klausul i bvl §5-4 om at institusjoner ikke kan motsette seg plassering erstattes med en motsatt klausul i denne forskrifts § 8. NOBO vil påpeke at det kan oppstå dilemma hvis kommunene sier: dette barnet trenger plass med en bestemt kvalitet og Bufetat sier: vi har ikke sånne plasser. Alle som har sin forankring i praksisfeltet vil se for seg hvordan dette kan ramme barn og unge med ulike diagnoser.

Det gis ingen eksplisitt forklaring for hvorfor 4-24-institusjoner holdes utenfor den generelle fullmakten og det er uklart hva dette betyr, utover at Bufetat sikres en styring ved å "gi kommunene mulighet til å velge mellom tilgjengelige plasser". Det som kan tale for et slikt skille er en vurdering av 4-24 som behandling. NOBO minner om at Barnevernpanelet i sin tid mente at behandling etter barnevernloven burde være gratis for kommunene på linje med helsebehandling. Det er gode

argumenter for at rusbehandling av ungdom under 18 år med etablert rusadferd burde likestilles med rusbehandling for voksne. Det ville innebære at behandling reguleres etter helselovgivningen og er betalingsfri for kommunen.

§6: Akutt plasseringer

NOBO oppfatter at Bufetats bistandsplikt opprettholdes, og at kommunene i forsøket gis adgang til større grad av valgfrihet mht tiltak enn det dagens ordning innebærer. Dette ser NOBO som positivt.

§8: Inntak/Utskrivning

Her foreslås det innført en ny bestemmelse om at Bufetat kan utarbeide regler og at Bufetat kan "motsette seg inntak i statlig institusjon dersom institusjonen ikke kan ivareta barnets behov for omsorg og behandling". Dette koples ikke mot Bufetats plikt etter Bvl §5.1(over) til å sørge for en forsvarlig tiltakskjede.

NOBO vil advare mot at det utarbeides eksklusjonskriterier som kan sette kommune og hjelpetrengende barn/unge i en vanskelig situasjon. Det er kommunen som må ha definisjonsmakten på hva som er et forsvarlig tilbud til et barn/ungdom. NOBO foreslår at ansvaret for regelverk flyttes til direktoratet.

§9: Betaling

Refusjonsordningen for fosterhjemsutgifter opphører for forsøkskommunene. Det som også sies uttrykkelig at det skal betales full pris for statlige/private familiehjem. Det betyr at det i regioner med stor grad av slike tiltak sett i forhold til hjem med kommunale avtaler (les region Vest) vil skje en betydelig kostnadsvekst for forsøkskommunene. Også Priding skal betales fullpris.

Som ventet skal forsøkskommunene betale full pris for institusjonsplasser. Dette gjelder også Foreldre-barn-institusjon. NOBO ber om en avklaring av hvorvidt betalingssatsen i slikt tiltak omfatter både de voksne og barnet eller om det må betales for flere plasser? NOBO viser til betalingsordningen som gjelder i Oslo kommune.

Slik NOBO forstår forslaget endres ikke betalingsordningen i samme grad for 4-24/26-plasser. Her antydes det ca 50% egenbetaling. Dette må også ses i sammenheng med de særskilte bestemmelsene under forskriftens §5. Betalingsprinsippene settes lik for akutt plasser: fullt kommunalt betalingsansvar, men unntak for akutt plasser 4-25.

§12: Unntak

Forsøket omfatter ikke EM-tiltakene (samt menneskehandelsaker). NOBO mener dette er fornuftig inntil videre fordi standarden på disse varierer så mye.

Oppsummering

NOBO mener at hovedtrekkene i forslaget er positivt. Forskriften går langt i å overføre totalansvar til forsøkskommunene. Samtidig omgjøres Bufetat i betydelig grad til en markedsaktør som samtidig har et ansvar for å sette kvalitetsstandarder/godkjenne institusjoner. NOBO mener det bør vurderes om statens ansvar etter bvl §5-8 bør overføres Bufdir for å unngå uheldige rolleblanding.

Forskriften gir ikke tilstrekkelige føringer for hvordan tiltak forsøkskommunene bygger opp i forsøksperioden skal kvalitetssikres og kostnadsberegnes. NOBO vil vise til at erfaringene fra den tidligere forsøksperioden i Trondheim bør trekkes inn her.

NOBO vil til slutt peke på at forskriften ikke sier noe om hvordan forsøkskommunene skal settes økonomisk i stand til å løse oppgaven. Også prosjekterings og evalueringskostnader bør kompenseres.

